

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 144

гр. Габрово, 16.09.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ II, в закрито заседание на шестнадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Диана Василева

Членове: Пламен Попов
Славена Койчева

като разгледа докладваното от Пламен Попов Въззивно частно наказателно дело № 20224200600177 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по жалба на осъденото лице В. С. Н. чрез договорния защитник адв. А.И.а от САК против Разпореждане № 554 от 22.07.2022 г., постановено в разпоредително заседание по ЧН дело № 515/2022 г. по описа на Габровски районен съд, с което е оставена без разглеждане молба с вх. № 4770/21.07.2022 г. от В. С. Н. за съдебна реабилитация по чл. 87, ал. 1 от НК и производството по делото е прекратено.

В жалбата се излага, че разпореждането е незаконосъобразно и неправилно. В. С. Н. бил признат за виновен с Присъда № 148/25.02.2004 г. на РС Габрово, като му е наложено наказание осем години лишаване от свобода. Същата влязла в сила на 20.03.2006 г. след потвърждаване на ВКС по дело № 813/2005 г. С Присъда по НОХД № 40/2010 г. на ОС Варна, в сила от 16.06.2010 г., В. С. Н. бил осъден на лишаване от свобода за срок от четири месеца. С Определение по НОХД № 1140/2010 г. на ОС Варна, в сила от 24.07.2010 г. двете наказания били групирани и било определено да изтърпи едно общо наказание, най-тежкото измежду двете, а именно осем години лишаване от свобода. В. С. Н. бил задържан на 16.05.2022 г. и приведен за изпълнение на общото наказание в затвора София. Това привеждане в изпълнение на наказанието било абсолютно незаконосъобразно с оглед на това, че е налице погасяване на възможността за изпълнение на наказанието по Присъда № 148/25.02.2004 г. на РС Габрово поради изтичане на абсолютната давност, определена по реда на чл. 82, ал. 4 във вр. с ал. 1 от НК. Съобразно указанията, дадени от ОСНК на ВС в т. 3 на ТР № 26/60 г. било

установено разбирането, че погасителната давност за изпълнение на което и да е от наложените кумулативно наказания се определя според най-тежкото от тях. Логиката на разрешението, дадено от съдебната практика, се основавала на съществуването на съответствие между тежестта на наказанието и продължителността на изпълнителската давност - колкото по-тежко по вид и размер е наказанието, толкова по-продължителен е давностният срок за изпълнението му. При изпълнено наказание началният момент за сроковете по чл. 86 - 88а от НК съвпадал с момента на изтърпяването му. Следователно при неизпълнено - началният момент бил този, от който наказанието ставало неизпълнимо. Абсолютната давност за изпълнение на наказанието започнала да тече от влизането в законна сила на окончателното решение на ВКС по дело № 813/2005 г., а именно на 20.03.2006 г., а изтичането на абсолютната давността било на 20.03.2021 г. С Молба от 21.07.2022 г. била поискана реабилитация на основание предвидената в закона възможност - чл. 87 от НК по отношение Присъда № 148/25.02.2004 г. на РС Габрово, като съдът прекратил производството като недопустимо, тъй като според него правно легитимирани да искат реабилитация са единствено лицата, изтърпели наложеното наказание и в случая се смесвали различни законови разпоредби, без да споменава кои точно. Деянието било с дата 10.09.2002 г. От тогава изминали двадесет години. Съгласно чл. 85 от НК, реабилитацията заличавала осъждането и отменяла за в бъдеще последиците, които законите свързват със самото осъждане, освен ако в някое отношение със закон или указ е установено противното. Съгласно чл. 87, ал. 1 от НК, всеки осъден можел да бъде реабилитиран от съда, който е издал присъдата като първа инстанция, ако в течение на три години от изтичане на срока на наложеното с присъдата или намалено с работа или помилване наказание не е извършил друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода или с по-тежко наказание: ако е имал добро поведение и ако при умишлено престъпление е възстановил причинените вреди. Съдът можел да реабилитира осъдения и без да е възстановил причинените вреди, ако за това имало уважителни причини. Законът не въвеждал понятие "изтърпял наказание", а изрично казвал "осъден". В случая имало осъдено лице с влязла в сила присъда на 20.03.2006 г. Непривеждането на същата в изпълнение не било грешка на осъденото лице, а на прокуратурата на Република България, която след изтичане на абсолютната давност за привеждане в изпълнение на наказанието не можела да търси изтърпяване на същото. Съгласно нормата на чл. 81, ал. 3 от НК, независимо от спирането или прекъсването на давността наказателното преследване се изключвало, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока, предвиден в предходния член, т. е., в чл. 80 от НК. Абсолютният давностен срок в процесния случай бил 15 години и изтекъл на 20.03.2021 г. За осъдено лице изтекло наложеното наказание, но съдът отказвал да извърши реабилитация, тъй като наказанието не било търпяно. Възниквал въпросът: "наличието на абсолютна давност за привеждане в изпълнение на присъда не

е ли равносилно на изтърпяно наказание, след като същото няма законова възможност да се търпи занапред, поради настъпила абсолютна давност съгласно чл. 81, ал. 3 от НК?" Настъпването на абсолютната давност по чл. 81 във вр. с чл. 80 от НК, след постановяване на първоинстанционната присъда водело до прекратяването на наказателното производство и отмяната на присъдата в нейната наказателна част, в това число и изпълнение на присъдата. Налице било изрично волеизявление на осъденото лице за прилагането на този институт. Лицето не извършило престъпление в достатъчно дълъг период от време и били спазени изискванията на закона за прилагане на института на реабилитация.

Претендира се отмяна на разпореждането на ГРС и продължаване на съдопроизводствените действия.

Жалбата е подадена в срок, от процесуално легитимирана страна и срещу подлежащ на проверка съдебен акт, което обуславя нейната допустимост. При преценка на всички материали по делото съдът намира за установено следното от фактическа страна:

На 21.07.2022 с входящ № 4770 е постъпила молба от осъденото лице В. С. Н. чрез договорния защитник адв. А.И.а от САК за реабилитация по чл. 87 от НК. Сочи се, че Н. е осъден с Присъда № 148/25.02.2004 г. на РС Габрово, наложено е наказание от осем години лишаване от свобода и присъдата влязла в сила на 20.03.2006 г. след потвърждаване на ВКС по дело № 813/2005 г. Присъдата не била приведена в изпълнение, поради което изтекла абсолютната давност. Претендира се В. С. Н. да бъде реабилитиран.

С Разпореждане № 554 от 22.07.2022 г. по ЧН дело № 515/2022 г. Габровски районен съд е оставил без разглеждане молба с вх. № 4770/21.07.2022 г. от В. С. Н. за съдебна реабилитация по чл. 87, ал. 1 от НК. В мотивите се сочи, че молбата е процесуално недопустима. Реабилитация по конкретен акт на посоченото основание можело да искат само и единствено лицата, изтърпели наложеното им с него наказание, а молителят изрично посочвал, че определеното му с Присъда № 148/25.02.2004 г. на РС - Габрово наказание „Лишаване от свобода“ не било приведено в изпълнение до 20.03.2021 г. и била изтекла абсолютната давност за неговото изпълнение. Този въпрос не можело да бъде предмет на съдебно производство и нямал никаква връзка с разпоредбата на чл. 87, ал. 1 от НК. Налице било смесване на различни и нямащи общо помежду си законови разпоредби с отделни правни основания и последици. По тази причина така формулираната претенция на молителя била недопустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна. При произнасянето си

ГРС не се е съобразил с Тълкувателно решение № 2 от 28.02.2018 г. на ВКС по т. д. № 2/2017 г., ОСНК, докладчик съдията П.Ш., което е задължително за съдилищата. Съгласно точка едно от решението, реабилитацията е допустима и при неизпълнено наказание, чиято изпълнимост е погасена по давност. Наред с останалите мотиви за това решение ВКС е посочил, че общото законово задължение за изпълнение на наложеното наказание е на органите по изпълнение на наказанията, а не на осъдения. В наказателното правоотношение на този етап държавата има правомощие да изпълни наложеното наказание, като ограничи правата на осъдения в степен, необходима за изпълнение на наказанието, на което съответства неговото задължение да изтърпи тези ограничения. Бездействието или недостатъчната активност на органите по изпълнение на наказанията до момента на изтичане на давността всъщност представлява отказ от реализиране на право, при което не възниква и кореспондиращото му насрещно задължение. Недопустимо е при неефективно изпълнение на задълженията от страна на държавен орган гражданите да търпят неблагоприятни последици, при това до края на живота им. Като не е диференцирал сроковете за привеждане в изпълнение на наказанията според това дали лицето сътрудничи на държавните органи или пречатства дейността им, законодателят е оставил поведението му без правни последици. С оглед горното, изцяло погрешно е становището на районния съд, че реабилитация по конкретен акт на посоченото основание може да искат само и единствено лицата, изтърпели наложеното им с него наказание. При погасена възможност за изпълнение на наказанието, осъденият ще бъде поставен в положение никога да не разполага с право да поиска съдебна реабилитация, което е в противоречие с принципите на българското наказателно право. Липсва смесване на различни правни институти, както е заявил съда. С молбата вх. № 4770 от 21.07.2022 г. се иска В.Н. да бъде реабилитиран по чл. 87 от НК и отсъства друга претенция. Това, че в молбата е описано единствено осъждането с Присъда № 148 от 25.02.2004 г. по НОХД № 90/2003 г. на ГРС не означава, че съдът е ограничен само с неговото обсъждане. Реабилитацията е правен институт, който засяга и се разпростира върху юридическия статус на личността като цяло и в този смисъл не е възможно да настъпи реабилитация само за едно престъпление, а за други - не. /Решение № 216 от 4.06.2015 г. на ВКС по н. д. № 647/2015 г., I н. о., НК/. За целта районният съд следва да разполага с

данни за всички осъждания на лицето към момента на произнасянето и да направи съответна преценка, като се съобрази и с точка втора от Тълкувателно решение № 2 от 28.02.2018 г. на ВКС по т. д. № 2/2017 г., ОСНК.

Съгласно точка шест от Тълкувателно решение № 2 от 28.02.2018 г. на ВКС по т. д. № 2/2017 г., ОСНК, при настъпила реабилитация по право съдът в производство по чл. 434, ал. 1 от НПК се произнася само по допустимостта на молбата за съдебна реабилитация, като следва да я остави без разглеждане. Нито в молбата, нито в мотивите на разпореждането се съдържа твърдение, че по отношение на осъждането с Присъда № 148 от 25.02.2004 г. по НОХД № 90/2003 г. на ГРС е настъпила реабилитация по право. От горното е видно, че районният съд не е следвало да оставя молбата на В.Н. без разглеждане като недопустима, а е трябвало да я разгледа в открито съдебно заседание. Поради изложеното, атакуваното разпореждане на Габровски районен съд следва да бъде отменено като неправилно и незаконосъобразно, а делото да се върне за продължаване на съдопроизводствените действия.

Водим от гореизложеното съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 554 от 22.07.2022 г., постановено в разпоредително заседание по ЧН дело № 515/2022 г. по описа на Габровски районен съд, с което е оставена без разглеждане молба с вх. № 4770/21.07.2022 г. от В. С. Н. за съдебна реабилитация по чл. 87, ал. 1 от НК и е прекратено производството по делото.

Връща делото на Габровски районен съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението е окончателно и не подлежи на жалба и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____